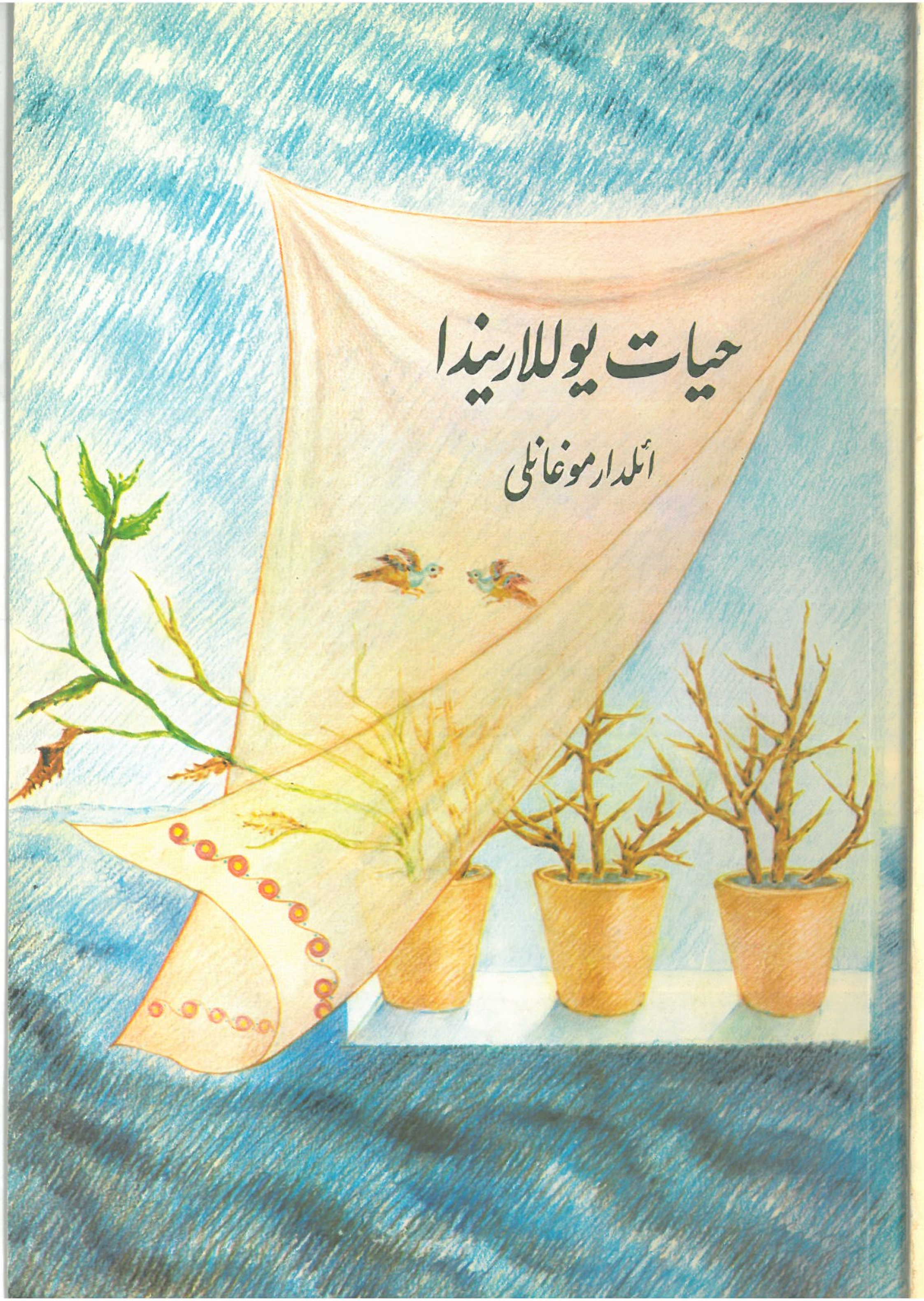

معاصر آذربایجان شعرینیدن نمونه‌لر ۳

مرکز پخش نشر مینا: خیابان انقلاب
خ– فروردین– بن بست حقیقت پلاک ۶۰
تلفن ۶۶۵۲۰۹

حیات یوْللاریندا

«شعر مجموعه سی»

اثلدار موغانلی

۵۰۰ ریال

«ادبی گنجلیک»

(۱)

«ادبی گنجلیک» عنوانی آلتیندا نشره حاضیرلانان شعر مجموعه لری، «فروغ آزادی» روزنامه سی نین «آذری صحیفه سی» ندن توپلانیر.

مظفر سعید

ائلدار موغانلی
حیات یوْللاریندا
مقدمه: استاد شیدا
نشره حاضیرلایان: مظفر سعید
تیراژ: ۲۳۰۰
چاپ اوّل: زمستان ۶۹
حروفچینی: نمونه ایران، لیتوگرافی پیچاز
چاپ دیبا، افق
مرکز پخش– نشر مینا– خیابان انقلاب خیابان فروردین– بن بست حقیقت پلاک ۶۰
تلفن ۶۶۵۲۰۹

ایچینده کیلر

مقدمه ٥
سن همیشه منیمله سن ۹
سن اوْلدون ۱۱
ایلک محبت ۱۲
محبّت ۱٤
یوْرغون تبسّم ۱٥
انتظار گؤزلر ۱۷
ایتگین سئوگی ۱۸
هیجران نغمه سی ۲۰
وطن محبتی ۲۱
بیزیم داغلار ۲۲
باهار ۲٤
پاییز ۲٥
یاز اوْلاندا ۲۷
آیریلیق ۲۸
هیجران گنجه سی ۲۹
آنا ۳۰
کؤرپه لر ۳۲
دؤیوش یوْللاری ۳۳
حیاتیمین بزه یی ۳٥
تئللی ساز ۳۷
شاعر دوستوما ۳۸
کؤزه رن سؤزلر ۳۹

حیات یوْللاریندا ۴۰
یوْللار ۴۳
آخان اولدوزلار ۴۴
آتا اؤیودو ۴۶
یاشاماق ۴۸
عمل یوْللاری ۵۰
حیات فلسفه سی ۵۲
گئجه دیر ۵۴
مندن سوْنراکی شاعر ۵۵
کندین سحری ۵۸
سؤزو ترلانین ۵۹
دیلیمیزی اونوتمایاق ۶۰
صلح قوشو ۶۱
یاشاسین باهار ۶۳
قیرمیزی پیاله ۶۴
باهار گلیر ۶۵
آنا وطن ۶۷
ذوردلوک لر ۶۸
باغری قان گونش ۷۳
حقیقت عاشیقی ۷۴
افتخار یمدیر وطن ۷۵
امید پیکی ۷۶
قانلی شفق ۷۷
شعر یمین پریسی ۷۸
آیریلیق دردی ۷۹

«قیسا باشلانغیج»

حیات یوْللاری ائنیش— یوْخوشلو، دؤنوم— دؤنگه لی دیر. بو یوْلون کاروانی «صداقت» و «محبّت» قیلاووزو ایله مقصده چاتا بیلر.

حیاتین یوْللارینین آیریمیندا مخاطره لر، بوْغونتولار و سیخینتی لار بوسقودا یاتیب، اوْنو اؤتن یوْلچودا صبر، استقامت و دؤزوم گرکدیر؛ یوْخسا آیری—بوروق ایلان کیمی بیر—بیرینه قیوریلمیش کئچیدلریندن سلامت جان قورتارماق ممکون دئییلدیر.

بو مجموعه کی «حیات یوْللاریندا» عنوانی آلمیشدیر، ائله ده تصادفی بیر عنوان دئییل. تانیش اوْلدوغوموزکیمی ائلدار موغانلی طالعیندن آسیلی بوکتابا، حقیقی و آنلاملی عنوان سئچیلمیشدیر. او، بو حیات یوْللاریندا خیلی مضیقه لره توش اولوب، کؤورک قلبی سیخینتی لار و عذابلار چکمیشدیر؛ لاکن تالاش و امید عصاسی ایله کوْرا یوْللاری کئچیب، بو سیناقدان اوزواغ، آلنی آچیق و مظّفر چیخمیشدیر. بو مظّفرانه گئدیشده محیطین بورانلی قیشی و بوْغونتو تؤره دن قارا بولودلارین فعالیّتی سوْنا چاتمیشدیر؛ نئجه کی، شاعرین دو یغولو طبعی و کسگین قلمی بیر ماهر رسّام کیمی بو تحّولی بئله ترسیم ائدیر:

باهارین نفسی، یاغیشین سویو—
سانکی یئنی حیات وئریردی منه.
سئوینجله دؤیوردو اوره ک و ورغوسو،
هر داملا دوشدوکجه سینه م اوستونه.

شاعر بو یوْللارین قارانلیقلاریندان کئچن زامان، اورکده ایشیق و آیدین سحری گؤرور. اوْنون محیطده اوْلان ظلمت لر، آل لار، گئجه لر

آدمیلارین سوستالتماییر، محکم قدملرله، گله‌جه‌یین پارلاق اوفوقوایله آیاقلاشیر، سانکی هر آدیمدا دئییر:

بؤیوک بیر اینامیلا، دوز ایلقاریملا
بیر آن‌دا سوسمادیم، هئچ دایانمادیم؛
آخاراق دره‌دن، آخاراق دوزدن
یوْل آچدیم قاباغا، من اوسانمادیم.

شاعر یاخشی دویورکی «حرکت» هر شئیین ابقاسی دیر. حرکتدن دوران و بیر یئرده سکونا جومان شئی، فنایه و زواله معروض قالمالیدیر. او، اؤزون بیر قطره سانیرکی، وقفه سیز حرکتده‌دیر و حرکتلی داملانین ده‌نیزه چاتیب، اؤزوده ده‌نیز اولماغینا هئچده تردید ائتمک اوْلماز. بو آیدین و درین فلسفه‌نی، «ائلدارموغانلی» گؤزه‌ل بیر حالتده بیان ائدیر:

حیاتیم بو سایاق کئچسه‌ده هر آن
جوْشغون بیر ده‌نیزین قوجاغینداییام.
بیر دورغون سو ایدیم، ده‌نیزه چاتدیم،
ایندی، عمّانلارین سوْراغینداییام.

ائلدار موغانلی بو یوْلدا چتین لیک لری و مانعه لری یاخشی دویور و دونیا گؤروشو اوْندا جوانلیق چاغیندا ائله ده آز دئییل. او، آرتیق دو شونور؛ دورمادان گئدیر قوْرخوسوز و تالواساسیز. چونکی اوْنون دایاغی «ائل» و ائلینده مایاغی «وطن»ین جیلالی و جاذبه‌لی گؤرکمی دیر؛ و گئده— گئده بو یوْللاری بئله ترنّم ائدیر:

یوْل لار دره‌لی دیر، یوْل لار تپه‌لی،
یوْل لار چتین لیکدن یوغرولوبدولار.
یوْل لار داشلی دیلار، یوْل لار قایالی،
یوْل لار تام معنادا سرت اوْلوبدولار.

ائلدار موغانلی «ذوفنون» جوان و زحمتکش شاعر لریمیزدن دیر. او، هجا و عروض قالیبیندا شعر یازماقدا اقتدارلی و باجاراقلی دیر. بوتون یازدیغی اثرلر اوره‌یه یاتان و احساس یارادان دیر؛ چونکی او، انسان سئوره، ائل قایغی سین چکن شاعردیر، و بو روح اوْنون شعر لری نین هر سطرینده اؤزون نمایش ائتدیریر.

اوْ، زمانین طلباتین و جامعه‌نین ایستکلرین اوْلدوقجا دویور، و چکدی‌یی محرومیّت‌لر، در بدرلیک لر اوْنا بوْللو تجربه‌لر اؤیره‌دیب، خلقه یاخین اوْلماغی طبیعتدن درس آلمیشدیر. بوکیچیک مجموعه‌ده بؤیوک مضمونلار، تشبیه‌لر، کنایه‌لر و استعاره‌لر یاتیبدیر، اوْنلاردان شاهد گتیرمک یئرلی‌ده اوْلسا، گره‌ک بوتون کتاب بو مقاله‌ده گتیریلسین؛ بو سببه،بو فیکردن و از کئچیب شعرلری احتواء ائده‌ن گؤزه‌للیک لری عزیز اوْخوجولارین قضاوتینه حواله ائدیریک؛ چونکی ائلدار موغانلی نین اخلاق و سجّیه‌سی باره سینده و هابئله اوْنون انسانلیق روحونوکی بوتون شعر لرینده کؤلگه سالیب، ایضاح ائتمکله مطلبه یئکون وورماق ممکون دئییلدیر، و بو اختصارلا اوْنون حقیقی سیماسین گؤسترمک اوْلماز. مصلحت گؤرورم خیلی اوفاجیق سؤزله کیچیک بیر کادر ایچره اوْنو سیزله تانیش ائدیم:

«ائلدار موغانلی» ۱۳۳۹ نجو ایلده موغانین «اسلام آباد» کندینده دونیایا گؤز آچدی. «اقتصاد» رشته سینده دیپلم آلماغا موفّق اوْلدو، و ایندی آزاد ایشده چالیشیر. بیز بوجوان و احساسلی شاعره ادبیات ساحه سینده باشاریلار و نائلیت لر دیله ییریک.

تبریز— یحیی شیدا
۱۳۷۰/۱/۱۴

سن همیشه منیمله سن

کئچیر آیلار، اؤتور ایللر،
سن همیشه منیمله سن.
گئجه، گوندوز، آخشام، سحر،
سن همیشه منیمله سن.

آییرسادا بیزی دؤوران،
عشقیمیزه چؤکمز دومان؛
هاردا اوْلسام بیل، اوْرداسان،
سن همیشه منیمله سن.

حسرت قوْیور غم، غم اوسته،
آت اوْینادیر سینه م اوسته؛
آرزوم اوچور دسته — دسته،
سن همیشه منیمله سن.

غربت اوْلا، هیجران اوْلا،
دیلک سوْلا، آرزو سوْلا،
قلبیمه غم دوْلا — دوْلا
سن همیشه منیمله سن.

باهار دؤنوب یای اوْلسادا،
آل گونشیم آی اوْلسادا ،
عؤمروم، گونوم زای اوْلسادا،
سن همیشه منیمله سن.

قیشیمدادا، یازیمدادا،
چوْخومدادا، آزیمدادا،
شعریمده ده،سازیمدادا،
سن همیشه منیمله سن.

آران اوْلسام، یایلاق اوْلسام،
دره اوْلسام یاداغ اوْلسام،
یاخین اوْلسام، اوزاق اوْلسام،
سن همیشه منیمله سن.

زامان آتلی، من پیادا
او ده نیزدیر، منسه آدا،
یاشادیقجا بودونیادا،
سن همیشه منیمله سن،
سن همیشه منیمله سن.

۱۳۶۷

سن اوْلدون

هر کس‌دن ایره‌لی، هرکس‌دن یاخین،
قلبیمده یئر سالیب قالان سن اوْلدون.
همیشه، هر زامان اوره‌ک سازیمین،
امید تئللرینی چالان سن اوْلدون.

سنسیز، غم هاواسی اوسته قورولدوم،
سنینله چشمه‌تک آخدیم،دورولدوم؛
نه‌بیر لحظه دوردوم نه‌ده یوْرولدوم،
مندن‌غم — غصّه‌نی آلان سن اوْلدون.

بعضاً آیریلیقدا کـؤورلدی اوره‌ک،
آرزوم باغچاسیندا آچمادی چیچک،
بودار گونلریمده عزیز آنا تک
حیاتدا قئیدیمه قالان سن اوْلدون.

سنینله تانیدیم عشقی، اولفتی،
دوشمنه نیفرتی، ائله حؤرمتی؛
خالقیما بسله‌دیم پاک محبّتی،
منی بوسئودایا سالان سن اوْلدون.

۱۳۶۵

ایلک محبّت

دینله عاشیقی نین اوره ک نغمه‌سین،
نغمه‌سیز اوْلماسین باهارین، گولوم.
کؤنلومو اوْخشاییر مهربان سسین،
عاجز دیر سئوگیمی وصف ائده دیلیم.

اینانديم وارلیغا سنین گؤزونله،
آنلاديم نه کئچیر حیاتیمیزدا،
یانارکن آلیشدیم سئونمز کؤزونله،
دوشوندوم اوْندادیر نجاتیمیزدا.

حیاتین معناسین بئله آندیم من:
سن اؤزون حیاتسان، سن یاشاییش‌سان.
سئویرم سنینله اوْنو اوره کدن،
اوْدلو نفسینله دوْلانیر زامان.

سنله پؤهره‌لندی ایلک محبّتیم،
حیاتی سوْن حدده فرحلی گؤردوم.
بولاق تک دورولدو تمیز نیّتیم،
جوشغون چایلار کیمی حیاتی سوردوم.

هرنظر سالدیقجا طبیعته من،
اوْنون زینتینده سنی آنیرام.
خیال مرکبینه مینه‌ره ک بعضاً
گلن گونلریمی باهار سانیرام.

جوشغون بولاقلارین سرینلی یینده
حیاتین مین سیرری، مین ایزی واردیر.
سنینده قلبی نین درینلی یینده
الهام سماسی نین اولدوزو واردیر.

سئوگیلیم، ایستیره‌م ایلک محبّتیم
قوْشولسون حیاتلا ابدّیته.
بورونسون چیچه‌یه آرزو جنّتیم،
دؤیونسون اوره‌ییم بو پاک نیّته.

۱۳٦٤

محبّت

اوره‌یین آلیشسین سئوگی اودویلا؛
حیاتین لذّتی محبّت ده‌دیر.
چیرکین نیّت‌لره اینام بسله‌مه؛
انسانین حؤرمتی محبّت ده‌دیر.

قوْیما وارلیغیندان آجیلیق داشا،
سئویب — سئویلمکله عؤمرو وور باشا؛
تمیز عملینله شرفلی یاشا،
یاشاماق عزّتی محبّت ده‌دیر.

جهالت یوردوندا چوخ گزیب، تومما،
بو گؤزه‌ل دونیادان گؤزونو یومما؛
هر قلبی قارادان نجابت اومما،
نجیب لیک ثروتی محبّت ده‌دیر.

سئوگی بیر دریادیر ساکت دایانماز،
انسانی سئومه‌ین اوْنو دویانماز.
سئوگی سی اوْلمایان شاعیر اوْلانماز،
شاعیرین قدرتی محبّت ده‌دیر.

۱۳٦۲

یوْرغون تبسّم

خیال قانادیلا سئوگی سماسین،
گزه‌رک آرادیم بخت اولدوزومو.
گزدیکجه یئنه‌ده ازل کی کیمی،
سنینله بیر یئرده گؤردوم اؤزومو.

ساندیم کی سئوگیلیم، من اؤزوم یوْخام؛
سنین وارلیغیندان کیچیک بیر پایام.
بئله کی وارلیغیم باغلید یرسنه،
گونشدن نور آلان دئمک بیر آیام.

من سنی دینله‌ییب، دوشونن زامان،
کؤنلومو اوْخشاییر مهربان سسین.
قارانلیق دونیاما آرزولارینلا
ائله‌بیل آچیرسان نور پنجره‌سین.

اینجه بیر خیالین شیرینلی یی تک
بعضاً جانلانیرسان گؤز ائوینده سن.
کئچمیش خاطره‌لر دوشنده یادا،
سنینله گؤروشه تله‌سیره‌م من.

بیرواخت داغ دؤشونده لاله‌لر کیمی
باغر یمیز قان اوْلدو، سوْزالمادیق بیز.
مینلرجه محنته تابلا شدیق، یئنه—
سئوگی له دؤیوندو اوره ک لریمیز.

حَزین اینیلتی لر،غملی نغمه‌لر
او کئچمیش گونلرین خاطره‌سی دیر.
یوْرغون تبسّمله، معنالی باخیش،
صاباحین عشقینه اوره ک سسی دیر....

سندن آیرییامسا آنجاق یوْخ غمیم؛
دیرچه‌لیر وصالا امید پؤهره‌سی.
ساغالدیر اوره کده هیجران نیسگیلین،
یوْرغون تبسّمله ائل ترانه‌سی.

سنین آدینلادا یاشایارام من،
اوْلوبسان ازلدن دایاغیم منیم.
آرزو دونیاسی نین سوْن منزیلی سن،
امید ساحیلینده مایاغیم منیم.

شیرین خاطره‌نله، صداقتینله
سئوگی قانادی‌لا اوچارام هرآن.
امینم، سیخاجاق الینی الیم
تبسّم گولوشه چئوریلن زامان.

۱۳۶۵

انتظار گؤزلر

انتظار گؤزلریم یوْل چکیر یئنه؛
دؤ کی ،نه واختادک یوْل چکه‌جکدیر.
ایندیسه هرکیچیک آیاق سسینه
یئریندن دیسکینن و ورغون اوره کدیر.
چیچک‌لر آچمیشدی سن گئده‌ن زامان؛
ایندی باغچا— باغی تالاییب خزان.
سئوگیلیم! کؤنلومو، آلیب‌دیر دومان
بیر وصال گونشی منه گره کدیر.
دئدین کی ، «گئدیشیم بیر یوْللوق دئییل —
نه اوْلار بئش گونده هیجرانا آییل.»
گونلر آیا دوْلدو، آیلار اوْلدو ایل،
سن گلیب چیخمادین، بونه دئمکدیر.
حسرتله چیر پینان اوره‌یه بیرباخ!
سانکی دار قفسده اوْلوبدو دوستاق.
منکی ایناتمیرام، او دئییر آنجاق:
— غم یئمه، چوْخ چکمز، او گله‌جکدیر.
وئردی‌یین سؤزونو اونوتماسان سن
ایللرجه قالارام انتظاردا من.
نه‌بیلیم، بلکه‌ده تئز گله‌جکسن!
بومنه‌آن شیرین آرزو، دیلکدیر.

۱۳۶۶

ایتگین سئوگی

آرادیم هریانی سنله گؤروشم؛
داغلاری دوْلاندیم، دوزو دوْلاندیم.
آلیب جایناغینا منی سیخدی غم،
اؤزونو گؤرمه‌دیم، سؤزونو آندیم.

گؤزومده جانلاندی دئییم آخ، نئجه
کئچمیشدن قالان او شیرین آرزولار.
بیرلحظه رؤیادا دالدیم سئوینجه،
اوْیاندی کؤنلومده اویموش دویغولار.

سنینله سوردویوم عؤمور آز اوْلدو،
ائله ایلک باهاردا ایتیردیم سنی.
سنسیز حیاتیمین چیچه‌یی سوْلدو،
پاییزین نفسی بورودو منی.

هیجرانین سینه‌می چارپاز داغلادی؛
خاطره‌ن منیمچون قالدی یادگار.
اوره‌ییم آغلادی، گؤزوم آغلادی،
خزانا چئوریلدی او گوللو باهار.

ائشیتسم گلیرسن نازلی سئوگیلیم،
بزه‌رم یوْلونو آل لاله‌لرله.
ای اوره‌ییمده‌کی گیزلی تیسگیلیم،
سنسیز گونوم کئچیر غمله، کدرله.

هر باهار فصلی نین ایلکین چاغیندا،
سنی گؤزله‌ییره‌م گؤروشک باری.
علوی محبّتین پاک قایناغیندا
قوْشا قارشیلایاق ایتگین باهاری.

کئچیر بیر— بیری نین آردینجا ایللر،
هر ایلین اؤزونون بیر باهاری وار.
سنینله بیرلیکده یاشایام اگر،
اوزامان دئیه‌ره‌م گلیبدیر باهار!

۱۳۶٤

هیجران نغمه‌سی

حسرتله یاشایان ایکی سئوگینی،
آیریلیق قیلینجی یاری یارالار.
هیجران نغمه‌سینی دینله‌ین زامان،
سیزیلدار اوره‌کده یاری یارالار.
بولبول تک گزمه‌دیم گوللو بوداقدا،
منه یوْل وئرمه‌دی سینیق بوداقدا.
اوره‌ک داغلاریما آرتدی بو داغدا،
بیلدیم حسرت داغی یاری یارالار.
گؤزلریم یوْل چکدی گؤرمه‌دیم یاری؛
انتظار چکدیکجه عؤمر اوْلدو یاری.
منه بخت اولدوزوم سؤیله‌دی:— یاری!
عاشیق سئوگیلی‌سین یاریار، آلار.
انتظار سونگوسو گؤزلر اوْیانسا
سارسیلتماز عاشیغی بختی اوْیانسا.
هیجرانین اوْدوندا اگر او یانسا،
دؤنمز ایلقاریندان یاری یارالار.
غم یئمه ای کؤنول امید قالاندیر؛
وصالین سؤزونو یارا قال آندیر.
محبّت دوز اوْلسا دائیم قالاندیر؛
هیجران باشاچاتار یاری یار آلار.

وطن محبّتی

اصلینه گؤز یوموب، نسلیندن دؤنن،
اولو بابالارین یوْلون آزیبدی.
اوْباسین اونودوب، ائلیندن چؤنن،
وطن لوْحه‌سیندن آدین پوْزوبدی.

ائلین قدرتیندن گوج آلمایان کس،
بابالار سایاغی اوجالمایان کس،
شرفله عؤمر ائدیب، قوْجالمایان کس،
اؤز قبرین آن اوّل اؤزو قازیبدی.

وطندیر انسانی یاشادان هرگون؛
سن ده اوْل تور پاغا، وطنه مفتون.
وطنی سئومه‌ین کیمسه‌لر اوچون—
تاریخ سینه‌سینده «اوْلوم» یازیبدی.

بیزیم داغلار

باش قالدیریب سمالارا،
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.
زینت وئریر بو دیارا،
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

آل چیچکله ناخیشلیدیر؛
بولاق لاری آخیشلیدیر،
ائنیشلی دیر، یۆخوشلودور،
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

بولودلاری چکیب دارا،
یۆل آچیبدیر اولدوزلارا،
گولومسه ییر روزگارا؛
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

زیروه‌لرین آلان اوقار
یارادیبدیر اۆندا وقار؛
بسله ییبدی قهرمانلار،
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

طبیعتین اثری دیر،
اودیوردونون، هنری دیر؛
بابک لرین سنگری دیر
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

«موغانلی» یا ایلهام وئریر،
شرافتلی عؤمور سورور.
دوشمانلارا قارشی دورور—
بیزیم داغلار، بیزیم داغلار.

۱۳٦٤

باهار

طبیعت اویانیب یاز نفسی یله؛
یئنی حیات گلیب باغا — باغچایا.
بولبوللر اوْخویور گول هوه‌سی یله،
حیات گولومسه‌ییر گونشه، آیا.

هر یان بزه‌نیبدیر الوان چیچک له؛
چایلار شاققیلداییب داشلاردان کئچیر.
باهار بایرامیندا، آچیق اوره‌ک له
طبیعت شنلی یین باده‌سین ایچیر.

باهار گونلرینده اوگول — چیچک لر،
سسله‌ییر انسانی علوی سئوگی یه.
آرزولار بوْی آتیر، گولور دیلک لر،
بولبول نغمه قوْشور، گول دئیه — دئیه.

توکنمز دیلک له هرانسان کیمی ـ
منده محبّتی آلقیشلاییرام.
بوشن یاز فصلینده اوره‌ک دویغومو
وطن سئوگی سینه باغیشلاییرام.

۱۳٦٤

پاییز

سوْلدو طبیعتین الوان بوْیاسی؛
ده‌یدیکجه پاییزین آجی نفسی.
خزانا اوغرادی گوللر دونیاسی،
ناله‌یه چئوریلدی بولبولون سسی.

سیخینتی مسکنی اوْلدو بوسبوتون،
یاز تراوتی له اوخشانان اوره‌ک.
دونن سؤز قوْشدومسا چیچک لر اوچون
بوگونسه خزان‌دیر، قیش‌دا گله‌جک.

دوننکی یام — یاشیل یارپاق نغمه‌سی
بوگون خزل لرین خیشیلتی سیدیر.
دونن آلوْولانان یازین نفسی،
بوگون بیر کؤزرتی ایشیلتی سیدیر.

دونن گول اوستونده اوْخویان بولبول،
بوگون آجی هیجران نغمه کاری دیر.
پاییزلا تالانیب دوننکی فصیل،
بوگون قارقالارین ایلک باهاری دیر.

نه گولدن اثروار، نه ده غنچه دن؛
سوْلوب باشدان — باشا باغچا — باغیمیز.
دونن چیچیک لرله بزه نن چمن،
بوگون لاپ اوْلوبدور غم اوْیلاغیمیز.

تکجه بو امیدله یاشاییریق بیز:
مطلق قالمایاجاق نه پاییز، نه قیش .
یازقدرین بیلمزدی اوره ک لریمیز،
پاییزی گؤرمه میش، قیشی گؤرمه میش.

پاییز سوْلدوروبسا گولو، یار پاغی،
دیرچه لیر امیدلر اوره کده یئنه.
گول آچیر آرزولار باهار سایاغی —
گله جک عشقینه، صاباح عشقینه.

۱۳۶۵

یازاوْلاندا

بولبول گولله پیچیلداشار،
قیش سوْووشوب یاز اوْلاندا.
عاشیق ائله نغمه قوْشار،
سینه سینده ساز اوْلاندا.
اوره ک لره فرح دوْلار،
غم، غصّه نین اوزو سوْلار.
کؤنول یاردان ایلهام آلار،
محبّت دن سؤز اوْلاندا.
سئوینج آخار دیلیمیزده،
غنچه له نر گولوموزده،
قلم اوْینار الیمیزده،
ائلین کئفی ساز اوْلاندا.
گونش قیزیل ایشیق سالار،
قارانلیغین جانین آلار؛
قارا اوزلوک قیشا قالار،
شن حیاتدا یاز اوْلاندا.
«ائلدار» چاتار مورادینا،
یازار سؤزون ائل آدینا؛
جاواب گلر فریادینا
عصیان کولو کؤز اوْلاندا.

۱۳۶۴

آیریلیق

ایللردیر آیرییام اؤز سئوگیلیمدن،
قوْور ائدیر اوره‌کده نیسگیلیم منیم.
خزان ستمی یله سوْلموش گولومدن
کؤچ ائدیب، گئدیبدیر بولبولوم منیم.

هیجران آتشینده یانیرام هر آن،
عشقیمین زیروه‌سین آلیبدیر دومان.
یامان آیری دوشدوم ائلدن — اوْبادان،
هیجراندان دانیشیر هی دیلیم منیم.

وصالین فیکرینه دالاندا بعضاً،
گؤزلریم اؤنونده جانلانیر وطن؛
گؤروش حسرتی یله یاشاییرام من،
وطن فیرقتیدیر موشگولوم منیم.

من ائل و ورغونویام، «ائلدار» دیر آدیم؛
آذر ائولادییام پاک دیر نهادیم.
بیرشیرین وصالدیر آرزوم، مورادیم،
او اوْلسا ساغالار نیسگیلیم منیم.

۱۳۶۴

هیجران گئجه‌سی

کاش کی بودونیادا گؤیرچین کیمی،
ماوی سمالاری گزه بیلئیدیم.
آرزو میرواریسین، سؤز اینجیسینی،
گونشین تئلینه دوزه بیلئیدیم.

ایچئیدیم گونشین آل باده‌سیندن،
شفق‌لرله دوْلو پیاله سیندن.
سوْنرا کؤنوللره داملا — داملامن —
سؤزومله، شعریمله سوزه بیلئیدیم.

دؤوره‌می چولغاییب قارانلیق گئجه،
بئله داورانیشلا یاشاییم نئجه؟
وصالین گوندوزو کاش کی یئتینجه
هیجران گئجه‌سینه دؤزه بیلئیدیم.

۱۳۶۶

آنا

باخیشیندا مین حکمت وار مین معنا
گولوشونده اوره ک سؤزون دیلله نیر.
اوگولومسر دوْداغینلا آی آنا
آرزولارین چیچک لری گولله نیر؛
گولوشونده اوره ک سؤزون دیلله نیر.

سیلینمه سین دوْداغیندان گولوش لر؛
سن گولنده اوره ک گولور، گؤز گولور.
گولوشونله اوره ییمده نه قده ر—
آرزو گولور، دیلک گولور، سؤز گولور؛
سن گولنده اوره ک گولور، گؤز گولور.

آیریلیغن اوْد قالاییر سینه ده؛
آلوْولانیر گؤروشونه اوره ییم.
آرزولاریم گول آچماسا، یئنه ده —
وصال عشقی گره ییمدیر، گره ییم؛
آلوْولانیر گؤروشونه اوره ییم.

ایسته رم کی هیجران یئلی آسمه سین؛
چیچک دوْلو آرزوموزون باغینا.
بو آیریلیق قرارینی کسمه سین،
امید باغلا شن وصالین چاغینا؛
چیچک دوْلو آرزوموزون باغینا.

غم یئمه کی بیزیمکی دیر گله جک؛
بیر دوْداق گول بلکه هیجران اوسانا.
دوْداقلارین قوْی آچیلسین چیچک تک؛
گله جه یین دان یئری تک آی آنا!
بیر دوْداق گول بلکه هیجران اوسانا.

«قارا گونون عؤمرو آزدیر» — دئیرلر؛
صاباح وصال غنچه آچار، گول سایاق.
اوْلا بیلمز حیات بوْیو بوته هر
سن اوْغولسوز، من آناسیز یاشایاق؛
صاباح وصال غنچه آچار گول سایاق.

۱۳۶۶

کؤر په لر

انسانلارین حیاتی نین ثمری،
یاشاییشین چیچه ییدیر کؤر په لر.
گئجه — گوندوز دؤیونمه یه فرحله —
اوره ک لرین کؤمه ییدیر کؤر په لر.

غم ایچینده یاشا یاقدا اگربیز،
محنت لره توش اوْلسادا قلبیمیز،
گونلریمیز سوْو وشورسا فرحسیز،
قلبیمیزین دیره ییدیر کؤر په لر.

محو ائتمه سه یئر کوره سین بوْمبالار،
عؤمور سورر اوشاقلاردا بختیار؛
صلح ایسته ییر هراؤلکه ده آنالار،
آنالارین آمه ییدیر کؤر په لر.

قوی محو اوْلسون محاربه فتنه سی،
قانادلانسین باریشیغین نغمه سی،
عرشه قالخسین اوشاقلارین شن سسی،
بودونیانین گره یی دیر کؤر په لر؛
یئر اوزونون بزه یی دیر کؤر په لر.

۱۳۶۵

دؤیوش یوللاری

اوجا زیروه لری دوشونن انسان
دوشون یولونودا، خطرسیز اوْلماز.
شن حیات آرایان، سئوینج آختاران
سئوینجه ال تاپماق کدرسیز اوْلماز.

ده میرده کوره ده قیزارار، یانار
چکیج لر آلتیندا مدام تاپدانار.
سوْنرا سوواریلیب اوْیوْلادلانار
قیلینجا چئوریلسه کسرسیز اوْلماز....

سعادت آختارسان ائللره قاریش،
سئو آناتورپاغی سن قاریش—قاریش؛
ائللرله بیرلیکده ظفره چالیش،
ائللرین بیرلی یی ظفرسیز اوْلماز.

گل وطن عشقینه، باهار عشقینه—
محبّت گولو تاخ ائل سینه سینه.
آخساندا بولاق تک سن زینه—زینه
بیل کی بوآخیشین اثرسیز اوْلماز.

سیخماسین قلبینی نه غم، نه کدر؛
امیدسیز اوْلماقدان سن ائیله حذر.
دؤیوش میدانی دیر جسارت گؤستر،
وطن دؤیوشچوسو هنرسیز اوْلماز.

«بابک» لر یوردودور بواوْدلو دیار؛
او «کوْراوْغلو» لاردان قالیب یادگار.
ایسته سن ائللره اوْلاسان ائلدار
بیل، دؤیوش یوْللاری خطرسیز اوْلماز.

۱۳۶۵

حیاتیمین بزه‌یی

ردیف لر،
قافیه لر؛
اوْلچولر، بنزتمه لر،
شعریمین ظاهرینی—
قلم له بزه‌مکده
گره‌ییم اوْلدو منیم؛
کؤمه‌ییم اوْلدو منیم.
آنجاق بونا امینم
سؤزلریمی یاشادان،
اوْنا معنا بخش ائده‌ن
اوره‌ییم اوْلدو منیم؛
دیله‌ییم اوْلدو منیم.

سؤزلریمین بزه‌یی قافیه‌لر اوْلدوسا،
شعریمین آهنگی سه —
«اوْلچو»دن دوْغولدوسا،
چالیشیرام حیاتیم ازلدن آخیره دک،
انسانلیق اوْلچوسو یله یاراتسین گؤزه‌ل آهنگ.
ایسته‌میرم حیاتدا بزه‌ک کیمی اوْلام من؛
ایسته‌میرم ال‌چکم معنالی اوره‌ییمدن،
ایسته‌میرم اوْنومن قوربان وئره‌م بزه‌یه،
ایسته‌میرم باش آیم هر اوْته‌ری گره‌یه؛
ایسته‌ییرم معنالی یاشایام هرزاماندا،
ایسته‌ییرم منلی‌ییم —
تمیز قالا جاهاندا.
شعریمی، سؤزلریمی —
بولاق کیمی دورولدان
آرزومدور، دیله‌ییم‌دیر؛
اوْنلارا اصیل زینت،
اوْنلارا گؤزه‌ل بزه‌ک —
بو وورغون اوره‌ییم‌دیر؛
اونلارلا بیرگه‌لیکده
عؤمرومو، حیاتیمی —
بزه‌ین مسلکیم‌دیر.

۱۳۶۶

تئللی ساز

چال عاشیق، چال!
دوشمه دیلدن، دورما سس‌سال.
اوْلماسین کؤکسونده سؤزلر بؤیله پامال .
چال کی قوْرساچسین سازیندان، قوْی کؤزرسین اوْدلو توْنقال
تئللی سازین چال، عاشیق چال!
چال کی گوج وار گور سسینده،
سوسما بیرآن، یاتما غملر کؤلگه‌سینده،
سوسماق عاردیر بابکین بوشانلی اودلار اوْلکه سینده،
چال کی دیللنسین او تئللر «جنگی» تک ائل نغمه‌سینده؛
«قوْچ کوْراوْغلو» نعره‌سینده.
چال پوْزولسون ساز تئلیندن غملی چاغلار،
قوْل — قوْلا وئرسین سسینله «جنگی» اوستونده قوْچاقلار.
«یاللی» گئتسین لر اره‌نلر، تیتره‌سین یالچینلی داغلار؛
چال آلوْولانسین یئنه اوْدلار دیاریندا او جاقلار،
چال یار اقلانسین قاچاقلار.
چال عاشیق، اسکیلمه‌سین مضراب داراغی ساز تئلیندن،
مرد ایگید قوْیماز سیلاحی بیرجه آن دوشسون الیندن.
سؤیله داستانلار، ایگیدلر مسکنی شانلی ائلیندن،
«بزداغی» ندان، «خان‌آراز» دان، بیرده کی «چنلی بئل» یندن،
دوشمه‌سین نغمه دیلیندن.

۱۳۶۶

■■■

«شاعر دوستوم ح. ایلدیریما»

معناسیز، هدفسیز کئچر حیاتیم،
بولاق تک چاغلاییب آخا بیلمه‌سم.
معمّا سایِیلار بوکائیناتیم
اینام‌لا دونیایا باخا بیلمه‌سم.

دونیا باشدان — باشا اوْلار بیردویون،
آچیلماز سیرلری حیاتیم اوچون.
بیلیک مشعلی‌یله جهالت کؤکون
هرلحظه یاندیریب، یاخا بیلمه‌سم.

نه‌دئیر ائللریم صاباحکی گونلر، —
بوگون قارانلیقدا یانماسام اگر،
نه گئجه‌م قورتارار، نه چاتار سحر
ایلدیریم سایاغی شاخا بیلمه‌سم.

کؤزه‌رن سؤزلر

کؤکسومده یئرله‌شن اوره‌ک ائوینده،
یانار بیر اوْجاغی حس ائدیره‌م من.
دائیم یانماقدادیر، آلیشماقدادیر،
قیزینیر وارلیغیم بو ایستی لیکدن.
باغلیدیر وارلیغیم او سؤنمز اودا؛
چکدی‌ییم هر نفس اوْددان دوْغولور.
کؤیره‌ک دویغولاریم، اوره‌ک سؤزلریم،
اونون یانماغیبلا معنایا دوْلور.
دوشونجه‌م، اینامیم، امیدیم، آرزوم
قلبیمده آلیشان کؤزرتی لردیر.
اوْنلارین ایشیغی قارا گئجه‌مده
منیمچون آچیلان آیدین سحردیر.
عؤمرومون آن گؤزه‌ل زامانلارینی،
یالنیز بو معنالار یاراداجاقدیر.
منی حیاتیمدا انسان یاشادان
کؤکسومده آلیشان اوْدلو اوجاقدیر.
سؤزومله برابر حیاتیمی دا،
یاشادیر هر زامان بو ایستی اوْجاق.
بوگون قیزدیریرسا، صاباح الیمده —
آلوْو سؤنمه‌ین مشعل اوْلاجاق.

حیات یوْللاریندا

دورغون بیر سوایدیم سس سیز، سه‌میرسیز؛
نه گئدیش وارایدی، نه گلیش منده،
حیاتیم کئچیردی غم ده، کدرده،
نه سئوینج وارایدی، نه گولوش منده.

دؤوره‌می گونش یوْخ، چن بوروموشدو،
حیاتدان ائله‌من بونو قانیردیم.
بعضاً ده ذرّه‌جه ایشیق گؤرنده،
اوْنو بیرغریبه قوْناق سانیردیم.

هر کسی گؤروردوم اؤزومه سایاق،
اودا منیم کیمی عؤمور سوروردو.
بیلمیره‌م، بلکه‌ده بو وضعیّتی،
تکجه منیم گؤزوم بئله گؤروردو.

بیرگون آل گونشین قیزیل ساچلاری،
کدرلی عؤمرومون اوستونو آلدی.
بولودلار چاخناشدی، شیمشک‌لر شاخدی،
باهارین نغمه‌سی گؤیه اوجالدی.

بیر یئنی منظره گؤزوم اؤنونده
دومان پرده سینده جیلوه‌له نیردی.
اوْنون وارلیغیندان شفقلر کیمی
دوشونجه مولکومه نور آله نیردی.

آلوْولو شیمشک‌لر، دوْلغون بولودلار،
عصیان منظره‌سین یاراتمیشدیلار.
بیری آتشی له، بیری سسی له،
عرصه‌نی ظولمته داراتمیشدیلار.

هریاندا هیجان، هریاندا طغیان
یاتمیش جانلی لاری اوْیاندیریردی
هریاغیش داملاسی ماوی سمادا
یئر اوزره حیاتی روحلاندیریردی.

باهارین نفسی، یاغیشین سویو،
سانکی یئنی حیات وئریردی منه.
سئوینجله دؤیوردو اوره ک ووُرغوسو،
هرداملا دوشدوکجه سینه‌م اوستونه.

حیاتیم یئنی لیک دویارکن هرآن،
دوشونجه‌م یوکسه‌لیب، هی چاخناشیردی.
دوْلو داملالارلا ساکت وارلیغیم
چاغلاییب یئریندن داشقینلاشیردی.

داها دار مکانیم، سوْلغون اطرافیم،
راضی ائتمه‌ییردی منی بیرجه آن؛
من دالغا عشقینه، دەنیز عشقینه
یوْل آلیب گئدیردیم بیرآن دورمادان.

بؤیوک بیر ایناملا دوز ایلقاریملا
بیرآن‌دا سوسمادیم، هئچ دایانمادیم.
آخاراق دره‌دن، آخاراق دوزدن
یوْل آچدیم قاباغامن اوسانمادیم.

بو آختاریش یوْلو، بوگئدیش یوْلو،
نهایت یئتیردی منی عمّانا.
اوْنون گئنیش‌لی‌یی، اوْنون پاک‌لیغی،
منی سسله‌ییردی یئنی دؤورانا.

ایندی هی جوْشارکن دەنیزله بیرگه،
دالغالارلا قوشا، حیاتیم کئچیر.
دوشونجه‌م، باخیشیم دەنیزه اویغون،
باشیمین اوستونده گونش نور ساچیر.

حیاتیم بوسایاق کئچسه‌ده هرآن
جوشغون بیر دەنیزین قوجا غیندایام.
بیر دورغون سوایدیم دەنیزه چاتدیم،
ایندی عمانلارین سوْراغیندایام.

یوْللار

یوْللار دره‌لی دیر، یوْللار تپه‌لی
یوْللار چتین لیکدن یوْغرولوبدولار.
یوْللار داشلی دیلار، یوْللار قایالی
یوْللار تام معنادا سرت اوْلوبدولار.

یوْللارین بوْیونا تیکیلن گؤزلر،
بیلمیره‌م نه‌دنسه منه درد اوْلور.
منی یوْلاسالیر دالداکی ایزلر،
گؤز قوْرخاق اوْلورسا، آیاق مرد اوْلور.

کؤمه‌ییم اوْلوبدور بومردلیک، بوایش،
چکیر اؤز آردینجا آیاقلار منی.
دئییره‌م گؤزه یوْخ، آیاغا آلقیش،
اودورکی مقصدده سوْراقلار منی.

آخان اولدوزلار

ظولمته بورونموش سما بۏیونجا،
آخیر سوْنسوزلوغا بیر یانار اولدوز،
آخدیقجا کیچیلیر، نورسوزلاشیر او،
تکجه اؤز آردینجا بیرآن قۏیور ایز.

دئییره‌م نه‌معنا، نه حکمتدی بو—
بیرآندا بیراولدوز یۏخ اۏلور گؤیده؟
نه اوچون یاشادی، نییه گئتدی او،
توتاق کی اولدوزلار چۏخ اۏلور گؤیده؟

حیاتدان نه‌اوموش اویانان اولدوز؟
نه‌اوچون یاشاییر، نه‌اوچون، نه‌دن؟
قارانلیق رنگینه بۏیانان اولدوز،
سمادان نه‌اوچون کؤچور گؤره‌سن؟

اوکی بیرگئجه‌نین قوْناقلیغیندا،
سمانی بزه‌ین یانار ایشیق دیر.
اوکی عؤمور بۏیو یاشاماغیندا،
قارانلیق گئجه‌یه بیر یاراشیق دیر.

اۏنون کی، گئجه‌نین قارا پرده‌سین—
ییرتیب محو ائتمه‌یه یۏخدور امکانی؛
گؤره‌سن ظولمتین قۏینوندا بس او
هانسی بیر امیدله سورور زامانی؟...

سایریشیر سمادا یئنه اولدوزلار؛
سانکی بوفیکریمه گولومسه‌ییرلر.
بیرآنلیق سیلینیر فیکریمدن غبار
ائله‌بیل اولدوزلار بئله دئییرلر:

— بیزقارا گئجه‌یه یاراشیق کی یۏخ!—
اونون سینه‌سینده اوخا دؤنموشوک.
بیز قارا گئجه‌ده بیر ایشیق کی یوخ!—
یانار بیراوجاغیق،اودا چؤنموشوک.

یاندیریر اۏدوموز ظولمتین کؤکون؛
آنجاق یانا— یانا یۏخ اۏلوروق بیز.
بوگرگین دؤیوشده آخساقدا هرگون
گونشه یۏل آچیر بو آخماغیمیز.

۱۳۶۵

آتا اؤیودو

تیتره ک آددیمینلا یئریدین اؤزون؛
آتان قوجاق آچیب «گل، گل»— دئیرکن.
هربیر آددیمیندا تیتره‌دی دیزین؛
بیر آن پئشمان اوْلدون یئریمه‌ییندن.

آنجاق کی یئنه‌ده گئتمک ایسته‌دین؛
آخی اوزاتمیشدی الینی آتان.
هیجان ایچینده چیر پیردی قلبین،
قوْرخوردون یئری‌ییب، ییخیلماغیندان.

بوقوْرخو دوشدوکده کؤر په قلبینه،
ییخیلدین؛
چاپیلدی اوز— گؤزون سنین.
اوْآن دوْلوخسونوب باخدین دیزینه؛
ساندین کی دیزلرین اوْلوب دوشمنین.

کؤوره‌لدین،
آغلادین ییخیلدیقدا سن؛
آمما جان آتمادین یئردن قالخماغا.
آتا دیزلرینی قوجاقلایارکن
چالیشدین یئریندن قالخدین آیاغا.

اومدون اؤزگه دیزدن اؤزونه کؤمک؛
حیات یوْللاریندا ییخیلانداسن.
اوْغول!
آیاق اوسته دورماغا گره ک
یالنیز گوج آلاسان اؤز دیزلریندن.

چالیش اؤزآیاغین اوستونده دایان؛
قوْی ایتسین اوره کدن قوْرخو دوشمنین.
اؤزگه‌نین دیزینه دایانماغیندان
یاخشی دیر چاپیلا اوز— گؤزون سنین.

یاشاماق

غریبه معنادیر غوْغالی حیات؛
سیرلی — سئحیرلی دیر اوْنون هرگونو.
یارانیب سیرلردن بوتون کائینات؛
هر کس اؤز فیکریجه دوشونور اوْنو.

آدام وار حیاتا باخیشیندا، تک —
گؤزلری اؤنونده اوْلانی گؤرور.
آدام وار ادراک لا چیخیش ائده‌رک
آختاریش یوْلونو مقصد گؤتورور.

بودا یاشاماقدیر، اوْدا یاشاماق؛
بیری‌نین اؤنونده اوجا یوْخوش وار.
بیری حیات سورور ائنیش ده، آنجاق —
اوْندا نه آختاریش، نه یوکسه‌لیش وار.

بعضاً گؤرورسن کی یاشاماق اوچون
دؤرد اللی یاپیشیر حیاتدان انسان.
مین بیر آلچاقلیغا باش آییر هرگون
توکوده تر پنمیر بویاشاماقدان....

ظولمه، جهالته بوْیونو اَیمک،
ذلّت دونیاسی نین تمنّاسی دیر.
شرفله، عزّتله حیاتی سورمک،
علوی یاشاماغین دوز معناسی دیر.

بیزیم ساکت لی یه باش اَیمه ییمیز
«یاشایا — یاشایا یاشاماماقدیر.»
لام‌سوتک یاشاسا هربؤیوک ده‌نیز
شبهه‌سیز تئز یا گئج قوخو یاجاقدیر.

انسان تک یاشاماق ایسته‌سک اگر،
دائیم آختاریشدا اوْلمالی ییق بیز.
اسکی قورولوشو، جهلین دونیاسین —
گره کدیر ده‌ییشه یاشاماغیمیز.

عمل یوْللاری

بیر یوْل چکیلیبدیر نه ده اوزون یوْل
«شعار»لا، «عمل»ین فاصله سینده.
ایسته سن بو یوْلا سنده یوْلچو اوْل،
گؤرکی نه لر کئچیر جان اؤلکه سینده.

یوْلون ایلک منزیلی دئمک کی «سؤز» دور
اوْرادا یورد سالماق هرشئیدن آسان.
یوْلون سوْنرالاری قوْرخولو ایزدیر؛
اوردادیر سینایار اؤزونو انسان.

سؤزون جان اوْدو یلا پیشمه سه اگر،
شک سیز سوْن منزیلی گؤرمه یه جکسن.
یوْلون اوایزلردن دوشمه سه اگر،
ائله ایلک منزیلده قالمالیسان سن.

بو یوْلو شرفله باشا وورماغا،
اینام قانادیلا اوچاسان گره ک.
دره دن دره یه، داغدان دا داغا،
«عمل» یوْللارینی آچاسان گره ک.

«سؤز» ایله «عمل»ین بیرلشمه سیندن،
یارانیر انسانین نجیب خصلتی.
انسان خصلتینه دوْلماق ایسته سن،
گره ک گؤسته ره سن عمل غیرتی.

نه گؤزه ل دئییبدیر اوداهی انسان:
— «عمل» سیز ادّعا نه یه گره ک دیر؟—
«عمل»لی «سؤز»لری حکم ائدیر زامان؛
یوْخسا بوْش دانیشماق دینگیلده مکدیر.

۱۳۶۶

حیات فلسفه‌سی

«اؤلوم قوْرخولودور، یاشاماق شیرین»
بواؤلوب چوْخونون دیلینده شعار.
بوتون ذلّت‌لره باش آیسه‌لرده،
بیر آندا بوفیکری اونوتمایيرلار.

اسارت زنجیرین الده، آیاقدا،
تکجه یاشاماقچون قبول ائدیرلر.
ذلّت دونیاسیندا یاشاسالاردا،
اوْنلارا بوذلّت ائتمه‌ییر اثر.

حیات یوْللاریندا یوْخوشلاری یوْخ،
یالنیز ائنیش‌لری به‌یه‌نیر اوْنلار.
راحات یوْللاراوچون یوْلچو اوْلماغا،
گلیر باشلارینا مین بیر اوْیونلار.

لاکین نه دینیرلر نه دانیشیرلار؛
تکجه دوشونورلر: «یاشایاق گره‌ک».
اؤلوم قوْرخوسوندان گونده‌مین کره،
اؤلوب دیریلیرلر فیکیرلری‌تک.

سورورلر حیاتی ذلّت‌لر آرا؛
اؤلو یاشایانلار، اؤلو قالانلار.
بئله اؤله— اؤله یاشایانلارا
نه‌دئییر خالقینا فدا اوْلانلار:

— بیرآن بوْش کئچمه‌ییر عؤمور— گونوموز؛
بیز حیات سورموروک اؤلمه‌یه بیرگون.
انسانلیق عشقی‌یله آلیشیریق بیز
اؤلوروک ابدی یاشاماق اوچون.

۱۳۶۵

نیمایوشیج «ترجمه»:

گئجه دیر...

گئجه دیر،
بورکو گئجه؛
ویئرین رنگی قاچیب.
یئل، بولوددان تؤره‌مه‌ـ
داغ دالیندان شیغی یارکن منه دوْغرو یوْل آچیب.
گئجه دیر،
هاوا شیشمیش جانا اوْخشار کیمی
قیزدیر مالی، دورغون.
و بونونچوندو گؤرنمیرسه‌ـ
یوْل آزمیش دا یوْلون.
ایستی جانی یله اوزون چؤل‌ـ
ائله بیل
دار–داریسقال گؤرایچینده اؤلودور.
بنزه‌ییر باخ بو یانیق قلبیمه او.
بنزه‌ییر جانیما، یوْرغوندو؛
و قیزدیرما ایچینده آلیشیر گؤر او نئجه!
گئجه دیر،
بعلی گئجه!

١٣٦٦

شبان بزرگ امید (ترجمه):

مندن سوْنرا کی شاعیر

مندن سوْنرا گله جک بیر شاعیرکی، اوْ شاعیر—
درد گؤزونده قوْیدوغوم گؤز یاشلارین سیله جک.
دردلی نغمه لریمین سیخاراق بوْغازیندان
ائتدی‌ییم ناله لرین قدرینی بیلمه یه جک.

مندن سوْنرا گله جک بیر شاعیرکی، اوْشاعیر—
یومشاق سوْز بئشی ییمده دینله ییبدیر لایلامی.
قیزیل تئل له باغلیدیر اومنیمله اوره کدن.
بئله آیدین باغلی لیق
ساحیل سیز شعر یمیزین دورو داملالاریندان—
یارانان باغلی لیقدیر.
قیزیل تئل له باغلیسا اومنیمله اوره کدن
آنجاق یادام اوْنلامن.
اوایسه باشقا چولده اوینادیر اؤز آتینی.
مندن سوْنرا گله جک بیر شاعیرکی، شعرینین—
اوره یینده گون به گون بوْی آتیر چیچکلی یاز.

اوْنو وجده گتیرمز پاییز بوداقیندا کی اوْیناشان شوم چیچکلر.
اوْنون گؤزو آراماز،
قاپ — قارانلیق ساحیلین سکوتونو فانار تک.
گؤز یاشیندان آسیلمیش بیرحسرتین دردینه،
بیرجه شعیرده یازماز.

مندن سوْنرا گله‌جک بیرشاعیر کی همیشه —
شعیرلری گوله‌جک.
دوْغما نغمه‌لریسه «نارنج» گولونه بنزر،
کؤلگه‌لی رایحه‌لی عطرینی ساچاجاقدیر.
اوْنون شن نغمه‌لری،
دردلی، سوسقون قرن‌لرین —
یوْرغون کاروانلاری‌نین توْزونو سیله جکدیر.

مندن سوْنرا گله‌جک بیرشاعیرکی، امینم
اوْنون سؤز فیرچاسینا یئنی بوْیاسی واردیر.
ظولمون قانلی نقشینه یئنی بوْیا چکه‌ره‌ک
اوصاباح کؤنلونده کی قیزمار اوْجاق اوزوندن
کول نقشینی سیله‌جک.

مندن سوْنرا گله‌جک بیر شاعیرکی، اوشاعیر —
طوفانلاری ایسته‌میر.
دنیزلرته کینده کی بیرصدفین ایچیندن امیدینی آرامیر.
آرزوسونون گؤزونو یاش دالغاسی یلا یومور.

مندن سوْنرا گله‌جک بیرشاعیرکی، اوشاعیر —
کؤهنلمیش شعیرلرین بوساطینی پوْزاجاق.
بوتون گول — چیچک‌لری تاپدالاییب ازه‌جک.
پر — پر اوْلان گؤزه‌للیک، اوْنون گؤزونه آنجاق —
بیرآن گؤرونمه‌یه‌جک.

مندن سوْنرا گله‌جک بیر شاعیرکی، بیلیره‌م —
اوْنون خیال سماسی تانیش دئییل گؤزومه.
بلکه بیلمه‌یه‌جک او
سوْرور گنج‌لیک شهدینی دونیامین دوْداقیندان.
بلکه بیلمه‌یه‌جک او
منیم ناکام عؤمروموْن غنچه‌لری آچیبدیر اوْنون ایستک باغیندا؛
بلکه‌ده بیلمه‌یه‌جک
اوْچاتدیغی سحرده، سوْلاجاغام گنجه‌تک.

مندن سوْنرا گله‌جک بیر شاعیرکی، اوْنون من —
شعیر دوْداقلاریملا دوْداقلارین اؤپوره‌م.
بیلیره‌م توْکمه‌یه‌جک
بیر داملاجا گؤزیاشی مزاریمین باشیندا؛
آنجاق گزیره‌م اوْنو
خالقیمین قان قاریشیق توْکولن گؤز یاشیندا.

مندن سوْنرا گله‌جک بیر شاعیرکی، اوْنومن —
یارادارام بیر ظفر نغمه‌سی نین ایچیندن.

محمود فارانی ــ افغانستان (ترجمه):

کندین سحری

گوموش ناخیشلی آی، گیزله‌دی اؤزون؛
اوجقار زیروه‌لرین آرالاریندا.
گونشین شفق دن دۆلو باده‌سی
سیناراق تؤکولدو داغ کناریندا؛
گئجه‌نین کاروانی سما چؤلوندن
باشقابیر دیارا یؤنلدی بیردن.
بایقوش سسین کسیب، جومدو اؤزونه؛
یوخلادی بیر اوچوق قالانین اوسته...
بیر اوشاق آپاریر قاز سوروسونو
ماهنی اۏخویاراق گؤله آهسته؛
داغلار زیروه‌سی نین رنگی اۏیانیر،
قیزیل شفق لرله قانا بۏیانیر.
چی یین لرده سهنگ، باشلاردا چارشاب،
کندین قیز— گلینی شاددیر، سئونجک.
داغلارین دۆلایی یۏلو یلا اۏنلار—
دالبادال سوزورلر جۏشغون چایادک....
ساکت بیرمئشه دن گلیر نئی سسی،
کؤنوللر اۏخشاییر اۏنون نغمه سی.

سؤز و ترلانین

«سئویملی شاعیریمیزهاشیم ترلانین ۶۵ ایللی ییته»

یئنه باهار کیمی، یئنه یازکیمی،
قیزیل گول بیتیریر سؤزو ترلانین.
یئنه نغمه کیمی، یئنه ساز کیمی،
دوشوب کؤنوللره ایزی ترلانین.
گونشدن یۏغرولوب نورلو مسلکی،
آچیبدی کؤنلونده شفق چیچه‌یی؛
قارانلیق گئجه‌ده بیر اولدوز تکی
دائیم شعله‌له‌نیر کؤزو ترلانین.
دؤیوش میدانیندا یاشا دۆلوبدور؛
نه‌دیزه چؤکوبدور، نه یۏرولوبدور،
شعری‌ده اؤزوتک عسگر اۏلوبدور،
دؤنمه‌ییب ائللردن اوزو ترلانین.
تابلاشیب عؤمرونده مین بیر محنته؛
قلبی قوجاق آچیب پاک محبّته.
چاتسادا بو بؤیوک علوی عزّته
قالیب ایلک باهاردا گؤزو ترلانین.
«ائلدار» ام کؤنلومده عشق آتشی وار؛
منی قانادینا آلیب آرزولار.
ایسته‌ره‌م قیش چیخا، چاتا آل باهار
یئتیشه دۆخسانی، یوزو ترلانین.
۱۳۶۷

دیلیمیزی اونوتمایاق

«سیما» ایچون

ایلک نغمه‌ن سوزولدو دیلیندن سنین،
اؤتدون بولبول کیمی «آنا دیلی» نده.
نغمه‌لر قوجاغی اوْلدو مسکنین،
آرزون قاناد آچدی آذر ائلینده.

گؤزومه نئچه قات گؤزه‌ل گؤروندون؛
اوچدو صاباح‌لارا خیال ترلانیم.
سیزین نسلینیزله خالقیمیز اوچون—
صاباح، گوله‌جکدیر آذربایجانیم.

اوشاق شیرینلی یین، اوشاق سئوگی سین—
قات آنادیلی نین شیرینلی یینه.
سئوگی نغمه‌لرین دیلین‌تک شیرین،
اوخو ائل نامینه، وطن نامینه.

بیزیم اؤز یوردوموز، اؤز ائلیمیزوار،
سانما کی اؤزگه‌لر اوستوندو بیزدن.
آدیمیز تاریخده گون کیمی پارلار،
ملّت‌لر پای اومار شهرتیمیزدن

دوغما دیاریمیز، آنا دیلیمیز—
بیزیم وارلیغیمیز، تملی میزدیر.
اونلاری بیرآن‌دا اونوتمایاق بیز،
بو، بیزیم آن دوزگون عملی میزدیر.

۱۳۶۵

صلح قوشو

منیم آدم گؤیرچین؛
قانادلاریم چین به چین.
ماوی سما مکانیم،
آغ بولود دور هریانیم.
قارانلیقدان بئزارام،
گئجه‌یله یوْخدور آرام.

ایسته‌ره‌م کی هرزامان
نه‌چن اوْلا، نه‌دومان.
سما اوزو آچیلا،
دونیایا نور ساچیلا.
یئر اوزو باشدان— باشا
چیچک‌له دوْلوب، داشا.
باغلاردا گوللر آچا،
دوزلرده مارال قاچا.
نغمه‌لر سوزه دیلدن،
غم سیلینه کؤنولدن.
هامی سئوینه، گوله،
شنلیک یاییلا ائله.
گونش گویده نور ساچا،
آرزولاریم گول آچا.
منده گزه‌م سمانی،
شاقراق گؤره‌م هریانی.
اوْندا دیر کی دئیرلر—
منه هر آخشام، سحر:
— آی قانادی چین‌به‌چین،
آغ کؤینک‌لی گؤیرچین،
قاناد آچ گویده دوْلان،
سن باریشیق قوشوسان.

۱۳۶۶

یاشاسین باهار

آییلیبدی یئر،
هریان گؤزه‌لدیر.
آنا طبیعت
اوْلوبدو جنّت.
هریان گول— چیچک،
گؤزه‌لدی، گؤیچک؛
یاشاسین باهار!
گؤم— گؤیدور چمن؛
آچیب یاسمن.
قیزاریر لاله،
آخیر شلاله.
دوم— دور و آخار،
جوْشغون بولاقلار؛
یاشاسین باهار.
گوللرین چتری،
توْر پاغین عطری،
یاشیل مئشه‌لر،
آیدین بیر سحر،
گؤزه‌ل، گؤیچکدی،
یوردا بزه‌کدی؛
یاشاسین باهار؛
یاشاسین باهار!

۱۳۶۶

قیرمیزی پیاله

من داغلارین قیزییام؛
آل— قیرمیزی دۆنوم وار.
قان کیمی قیرمیزییام،
منی سئورشن باهار.

دۆنوم داغ یاراشیغی،
اۇزوم یاماجا بزه‌ک
رنگیم گونش ایشیغی،
گؤرونوره‌م شفق تک.

آدیمی بیلدینیزمی —
آی مهربان اوشاقلار؟
قیرمیزییام قان کیمی،
منله گؤزه‌لدی داغلار.

بیلمه‌دینیز؟ قوی دئییم:
— قیرمیزی پیاله‌یم.
باهار فصلی گلرکن
داغدا آچان لاله‌یم.

١٣٦٦

باهار گلیر

شنلیک نور و تؤکولور،
آل گونشین گؤزوندن.
دره گولور، داغ گولور،
«باهار گلیر» — سؤزوندن.
اری‌ییر داغلاردا قار؛
اۇزون یئتیریب باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!
چیخیبدیر استقبالا،
لاله، نرگیز، بنؤوشه.
باخ، دوشور حالدان— حالا
گوللو باغچا، سیخ مئشه.
قوشلار ائتمیره آه—زار،
اۇزون یئتیریب باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!
گئییبدیر یاشیل دۆنون،
جاوانلاشیب طبیعت؛
اوره‌ییندە وار اۆنون—
اۆدو سؤنمز محبّت.

گزیر او دیار—دیار،
اؤزون یئتیریب باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!
گزیر تاپا سئوگیلین،
یاشایالار سئوینجک.
باهاردیر، گؤیچک گلین،
اوْنا باغلاییب اوره ک.
علوی دیر بو پاک ایلقار،
اؤزون یئتیریب باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!
قوی بیزیمده قلبیمیز—
سئوسین، سئویلسین هرآن.
طبیعتی سئوه ک بیز،
سئوگی دن یارانیر جان؛
شیرینله شیر آرزولار،
اؤزون یئتیریب باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!
یاز گلسین کؤنول لره،
نغمه دئسین دوْداقلار.
یوْل وئرمه یک کدره،
سئوگیمیز اوْلسون باهار؛
شنلیک ائدین اوشاقلار!

آنا وطن

«دوْغما آنامسان منیم
ای مهربان وطنیم!»
عشقینده گره ک یانام؛
سنسن مهربان آنام.
منی بسله ینده سن؛
منی سسله ینده سن.
دوْغما آنامسان منیم
ای مهربان وطنیم!
توْرپاقیندان گوج آلدیم،
شهرتینله اوجالدیم.
سنده دیر شان—شهرتیم؛
ای علوی محبّتیم.
دوْغما آنامسان منیم
آی مهربان وطنیم!
نه قدرکی جانیم وار،
ایلی یمم وار، قانیم وار،
سئوه جه یم سنی من،
لاپ اوره کدن ای وطن!
دوْغما آنامسان منیم،
ای مهربان وطنیم!

دؤردلوک لر

وطن

آنامیر سودو یله بسله ییبسه ده
بؤیودوب قوْینوندا بودیار بیزی.
حیات یوْللارینی بیز گئده — گئده،
بیرآن اونوتمایاق وطنیمیزی.

دیل، وطن

«آنا» کلمه سیله معنایا دوْلار
«آنا» وطنیمیز، «آنا» دیلیمیز.
دوْغروسو آناسیز یاشاماق اوْلار
یاشاماق چتین دیر دیلسیز، وطنسیز.

کؤک

بیز اوْدلار یوردونون ائولادی ییق سا
نسلیمیز آلوْودان یارانیب دئمک.
کؤکوموز اوْد اوْلوب،
دیلیمیز آتش؛
بوکؤکون اوستونده بوْی آتاق گره ک.

خالق

دئدیلر ازلدن حقّی سؤیله مک
انسانین دونیادا نجابتی دیر.
دئییره م: انسانین نجابتی تک
خالقا باغلی لیقدا شرافتی دیر.

وجدان

دونیادا بر— بزه ک چوْخدور انسانا؛
نه چیخار ظاهری گؤزه للشمک دن.
گؤزه للیک باغلی دیر تکجه وجدانا،
چالیش کی حفظ ائله وجدانینی سن.

کؤرپه

آنانین قیمتی، اوْنون حوْرمتی،
بلکه ده دوشمزدی هئچ زامان یادا.
گؤزه ل گؤرونمزدی اوْنون زینتی
یالنیز—
اوْلماسایدی کؤرپه دونیادا.

■■■

عشقیمیز اوره‌یین قوْروقچو سودور؛
اوره‌ک بیر آغاجدیر
محبّت باری.
بیزیمده دونیادا آرزوموز بودور:
گؤرمه‌سین بوآغاج شاختانی، قاری.

آرزو

سوروروک حیاتی آرزولارلا بیز
آرزوسوز دوشمه‌ییر حیات‌دا یادا.
بواوْلسون دو نیادا بؤیوک آرزوموز:
— آرزوسوز اوْلماسین هئچ کس دونیادا.

امید

اوره‌ک چیر پینیرسا دئمک امیدوار؛
امیددیر انسانین حیات داياغی.
اوره‌ک چیراغینا دائیم امیدوار؛
امیدلردیر اوْنون حیاتدا یاغی.

آیریلیق

آیریلیق وصالین بارینی توْکر؛
انسان غم اؤنونده بیرآن یوْرولسا.
آیریلیق معناسین الینده‌ن وئرر
اوره‌ک لر بیراوْلسا،
دیلک بیر اوْلسا.

حسرت

حسرتلی گؤزلرین یوْل چکمه‌سینی
گؤزلری یوْللاردا قالانلار بیلر.
اوْدلو سینه‌لرده غم نغمه سینی،
وصال حسرتینده اوْلانلار بیلر.

گؤروش

سندن ایستکلی‌نی آیری سالسالار،
غم یئمه، آه‌چکمه داغلی سینه‌ندن؛
گؤروش حسرتی‌نین بیرعلاجی وار
اوْنونلا اوره‌کده گؤروشه‌سن، سن!

صاباحکی گونلر

بۇیوک بیر ایناملا ـ
عشقیمیز اوچون
محبّت تئلینه باغلانمیشیق بیز.
صاباحکی گونلرین عشقی یله بوگون ـ
قوی قوْشا دۇیونسون اوره ک لریمیز.

۱۳٦٤

مرتضی گرامیان «ترجمه»:

اراده

کئچیریک داغلارین سرت سینه سیندن
سازاق دیر،
چی یینده آغیر یوکوموز،
بور و یوب یۇللاری سوْیوق، دومان، چن؛
لاکین زیروه یه دک گئتمه لی ییک بیز.

۱۳٦۵

باغری قان گونش

اوفوقده آل گونشین باغری قان اوْلور یئنه ده؛
یاناقلاریندا قیزیل قان روان اوْلور یئنه ده.
قارانلیق اوْردوسو باسقین ائدیب سما ائوبنه؛
گونش قان اۇرتو یو آلتدا نـهان اوْلور یئنه ده.
پوْزور نظامینی ظولمت شفقلر اوردو سونون،
جهالت اوْخلارینا «گون»نشان اوْلور یئنه ده.
کدرله چولغانیب آیدینلیغین گؤزه‌ل پریسی،
گئجه دیوی سئوینیر شادمان اوْلور یئنه ده.
آلیبدی هرطرفی ظولمتین کئشیکچی لری،
بئله دۇیوشده گونش امتحان اوْلور یئنه ده.
هانی دان اولدوزو، سۇکسون قارانلیغین سینه سین؛
گونش سئونلرین آهی فغان اوْلور یئنه ده.
گره ک کی «ائلدار»ین اشعاری قان ناخیشلی اوْلا
اویئرده کی گونشین باغری قان اوْلور یئنه ده.

۱۳٦٦

حقیقت عاشیقی

زمانه قهرینی چکمکدن ائتمه ذره حذر!
وصالین عشقینی دویمازسان اوْلماسا بوکدر.
نه‌دن بیلرسن اوشانلی، فرحلی یاز قدرین،
وقارلا دؤزمه‌یه‌سن شاختادا و قاردا اگر.
زمانین ایسته‌یی دیر وصل یاراوچون هرگون—
گره‌ک کی تابلاشاسان درد هیجره سن یکسر.
حقیقت عاشیقینه عاردی غم اؤنونده چؤکه
بوروسنه ده جان ائوی غصه‌لرله سرتاسر.
اؤزون سئچیبسن اگر بو یوْلو گره‌ک بیله‌سن
اؤنونده واردی یامان قوْرخولو و قانلی خطر.
مثل دی ائللرآرا: هر اؤزو یئره یپخیلان—
گره‌ک کی آغلاماسین؛ اینجی‌ییب ویا اؤله‌گر.
اوره‌ک‌له ائتمه‌یه‌سن عهده‌سن وفا، بیل کی
ائدیبسن عؤمرونو بیجا یئره حیاتدا هدر.
سؤنوک بیراولدوزا بنزرسن اوْلماسا اینامین؛
اینامدی کی. سنه نور بخش ائدیر قارا گئجه‌لر.
دئییب‌لر ائللریمیز بوسؤزو قدیم‌لردن:
— دالینجا گلمه‌لی دیر ظولمتین گونشلی سحر.
باشا چاتار بوغم و غصه شبهه‌سیز بیرگون،
وصال زمانی آچیلسا وطنده صبح ظفر.

۱۳۶۵

افتخاریمدیر وطن

بسله‌دیم کؤنلومده مهرین گولعذاریمدیر وطن؛
عاشیقم،عشق عالمینده شوخ نیگاریمدیر وطن.
آچمیشام قلبیمده یئر اوْل سئوگیلی جانان اوچون،
باشقا بیر مأواسی یوْخ،دار و نداریمدیر وطن.
دینله‌ییر کؤنلوم هرآن اوْندان محبّت نغمه‌سین،
بولبولم، گوللو— چیچکلی شن باهاریمدیر وطن.
کئچمیشیندن درس آلیب فخر ائیله‌رم اؤز یوردوما،
بوگئنیش دو نیاده ناموسوم، هم عاریمدیر وطن.
گر زمانین شاختاسی سیزلاتسا دائیم روحومو،
سارسیماز محکم اراده‌م،چون وقاریمدیر وطن.
«ائلدار» ام ائللر یوْلوندا تؤکسه‌لر گر قانیمی
جار ائده‌ر هر قطره قانیم: — افتخاریمدیر وطن.

۱۳۶۳

امید پیکی

ساچیر عطرین قیزیل گوللر، یاشیل دوْن لاله زاریمدان؛
قاچیر چیسگین دومان یئل تک تراوتلی باهاریمدان.
اسیر بادصبا هرگون کؤنول باغچامدا شنلیک له،
داها آخمیر فراقیندا گؤزوم یاشی عذاریمدان.
نیگارین خوْش سؤزو چاتدی منه سئودای عشقیمده،
قرار توتدو سینیق کؤنلوم خبر چاتدیقدا یاریمدان.
دوروب قیلدیم نماز وصلتی محراب عشقینده،
دعا ائتدیم یئنه هرگون خبر گلسین نیگاریمدان.
قوْی اوْلسون هرامید پیکی منه وصلت مغنّیسی،
وطن ائولادییام بیرآن آییرمام جان دیاریمدان.
منی صادق ائده‌ن عشقه شرفلی، شانلی یوردومدور،
وطن توْپراغینی سئومک سایلمیش افتخاریمدان،

قانلی شفق

توتقوندو سما سانکی آغیر درده دوْلوبدور؛
گؤیدن یئره لاپ آزجا قالیر قاره چیلنسین.
قان — قان چاغیریر قانلی شفق گؤی سینه سینده،
قان پنجه سی ایله چالیشیر گون خفه لنسین.
توتموش گؤیو آل قان قیزاریر اوْدلو ده میرتک،
سانکی گؤی اوزوندن یئره ایستیر قان آلنسین.
ای قانلی شفق، یوْز ایزینی گون اوزه ریندن،
نور ائلچی لری بیلمه روا قانه بلنسین.
قان لکه لرین سیل اوْسمانین گول اوزوندن،
قوْی نور بوروسون عالمی عشقیم تزه لنسین.
سن قان ایله پارلاق گونشه چرچیوه تیکدین،
سیندیر قفسی قان چاناغی آز لپه لنسین.
بو یئر کوره سی راضی دئییل ماوی سمادا ـ
بیر داملادا گون چهره سینه قان سپه لنسین.

۱۳٦٥

شعریمین پریسی

کدرلی دیر یئنه ده شعریمین پریسی بوگون؛
حزین نوالرین اوستونده کؤکله ییب تارین.
سیزیلداییر نه یامان گؤر حزین — حزین اوْپری،
پوْزوبدو سانکی کدرلر حیاتدا پرگارین.

چکیر دالینجا منیمده خیال کاروانیمی؛
کدرلر عالمینه سانکی «لیلی» تک یارین....
سن ای کؤنول ائویمین گول یاناقلی سؤز پریسی!
روا دئییل اونودا عاشیق عهدین، ایلقارین.
سنینله باغلامادیق می بو عهد—پیمانی
کی هر زامان من اوْلام دار گوننده غمخوارین؟—
سنین محبّتین ایله یازام اوره ک سؤزومو
کؤنول دیارینا یوْللار آچاندا دیدارین؛
بس ایندی کی سنی عشقه ندا وئریر شعریم،
نه‌دندی شعله چکیر کؤنلوم ایچره غم نارین؟
غمین حصارلارینی ییخ، قوی آزاد اوْلسون اوره ک!
سیزیلداما، کی سنین واردی چوْخ خریدارین.
امیددی کی یاشادار غملی گونده انسانی،
من ایسته‌رم کی چوْخالسین سنین امید وارین.
منیمده عشقیمه قوْیما کدر توْزو سَپیله،
کی منده دادمالی یام سئوگیمین صاباح بارین.
بو یوردا بولبوله تای نغمه کاردی سؤز صنعتیم،
گره ک گؤره‌م ائلیمین من حیات گولزارین،
قارانلیق اوْلسادا ایندی حیاتیمین اوفوقو،
گؤزوم یوْلوندا قالیبدیر «گون» اوزلو دیلدارین.
آزادلیق عشقی ایله چیر پینیر سینه‌مده اوره ک،
گل ایندی قوْیما کی یالقیز قالا بو «ائلدار» ین.

۱۳۶۵

آیریلیق دردی

«بحتیار واهابزاده‌نین غزلیندن «تضمین»

کدرله چولقانیب کؤنلوم، شیرین سؤز چون دیلیم یوْخدور؛
اوره کده آیریلیق دردیندن آرتیق نیسگیلیم یوْخدور.
سوْلوبدور سئوگی گولزاریم، گول اوسته بولبولوم یوْخدور،
«یئنه باغلار او باغلاردی، فقط باغدا گولوم یوْخدور،
گولوم یوْخدور بودونیاده آییم یوْخدور، ائلیم یوْخدور.»

یاشیل یار پاق‌ایکن سئودا بوداقیندان بیز آیریلدیق؛
آجی هیجران اوره کلرده یئنه قوْیدو ایز، آیریلدیق؛
صفالی کؤنلوموزده قالدی مینلرجه سؤز، آیریلدیق
«زامان دؤنمز اؤز حؤکموندن بیز آیریلدیق، تئز آیریلدیق
دیلیم بار وئرمز آی دوستلار دئیم کی سئوگیلیم یوْخدور.»

یئنه هیجران خزانی سوْلدورو بسا وصل گولزارین،
اگر حسرتدی کؤنلوم گول اوزونه نازلی دیلدارین،
وفا مولکونده هئچ عاشیق اونوتماز عهدین، ایلقارین،
«چیچک لردن کولک لردن من آللام عطرینی یارین
دیلک اؤلمز، اوره ک اؤلمز، سئونلر چین اؤلوم یوْخدور.»

آچیلدیقجا محبّت باغچاسیندا یاسمن، نرگیز،
عطیرلی بیر چیچک اوْلدو بیزیمده علوی سئوگیمیز.
بوتون دیللرده سؤیلندی او سئودا هر گئجه— گوندوز
«گولوم، اغیار قیلینجی یله سئورکن آیری دوشدوک بیز
بو حسرتدن، بو محنت‌دن داها مدهش ظولوم یوْخدور.»

فلک وئردی یئنه فرصت او هیجران آدلی ضحّاکه،
کی یارسین باغریمی تؤکسون گؤزومدن قانیمی خاکه،
گوناهیم سئوگی دیر باخسان گریبانیمده کی چاکه،
«سئویب یاندیم، کولک قالخدی کولوم سوْورولدو افلاکه
منی گزمه بودونیاده، اوْدوم سؤندو، کولوم یوْخدور.»

اوره ک غم— غصّه مأواسی اوْلوبدور آیریلاندان یار؛
یاغیر ساچلاریما هرگون زمانه گؤیلریندن قار.
نیگارین فرقتینده قوْور ائدیر کؤنلومده کی داغلار
«آغاج یانسا فغان ائیلر، دئیر اؤز دردینی آشکار
دئمک چون دردیمی یاره بمیم وارسا ذیلیم یوْخدور.»

وطن مفتونو یام، یالنیز ائلیمدن ایلهام آلّام من؛
کؤنول اوْلموش آلوولار یوردونون آمالینا مسکن.
وطن، ای آرزوم امیدیم، مقدّس بیر مکانسان‌سن
«سنینله بختیارام‌من، آییم سنسن، ائلیم سنسن
بودونیاده‌منیم سنسیز آییم یوْخدور، ائلیم یوْخدور.»
۱۳۶۶